

1. Deze Dehler Optima 92 werd gebouwd in 1973. De motor die erin zat was een MD11C met een vermogen van 25 Pk, met daaraan een saildrive en een vaste blad schroef. De motor was te oud, de diesel was vervuild door aanwezigheid van water in de tank en de bedrading was erg oud. De kosten voor het onderhoud zouden onevenredig hoog zijn. De Wit: "Groot nadeel van deze oude motoren is de directe koeling. Na veertig jaar varen op het IJsselmeer komt er zand en aangroei in de koeling, waardoor de motor verstopt raakt. De aanwezigheid van water was al ongebruikelijk omdat de kanalen in de saildrive reeds verstopt waren. Als je met zo'n oude motor wilt blijven varen, je liefhebber worden en na drie dagen varen, drie dagen telen, iemand die de tijd maakt dat sleutelen niet maar als je zorgeloos wilt varen zonder omkijken naar de motor is het een ander verhaal."

RIJP VOOR REVISIE

Bij Bas de Wit van Jachthaven Loosdrecht kwam vlak voor de zomer het verzoek binnen een nieuwe motor in te bouwen in een Dehler Optima 92 op leeftijd. We spraken De Wit over de keuze waar u als booteigenaar voor komt te staan als uw motor bijna aan zijn einde is. Wanneer gaat u over tot revisie en wanneer moet de motor in zijn geheel worden vervangen?

TEKST MARINUS VAN SIJDENBORGH
FOTO'S JACHTHAVEN LOOSDRECHT/MARINUS VAN SIJDENBORGH

De pieren bij IJmuiden naderen. Er staan golven van een meter in het zeegetal en u loopt voor de wind op de open zee af. Voor de zekerheid zet u toch de motor bij. U drukt op de startknop en onder de kuipvloer hoort u de startmotor draaien, maar de rilling van een startende dieselmotor komt niet uit. Dit keer hebt u voldoende ruimte om te manoeuvreren en de boot komt er zonder kleerscheuren vanaf. Een paar dagen later legt de dieselmonteur uit dat uw trouwe motor niet lang meer te leven heeft als er geen actie wordt ondernomen. Gaat u voor revisie of voor vervanging?

De eisen waaraan de gemiddelde zeilersdiesel moet voldoen zijn tegenstrijdig. Enerzijds wordt de motor beschouwd als secundaire voorstuwing die zo min mogelijk

2

2. Door de afwijkende maat van de 110S saildrive moest ook het motorbed vervangen worden. Met een 120S saildrive had het bed kunnen blijven zitten. Er zijn ombouwbeugels voor een zacht prijsje beschikbaar, maar let wel op dat niet alle saildrives samen gaan met de hedendaagse motoren. De tandwielen en overbrengingen in de oude saildrive kunnen een groter koppel hebben en de lagere toerentallen in de moderne motoren kunnen dat niet altijd aan. De oude MD11C motor is op en met uitzondering van één of twee onderdelen wordt hij niet meer gebruikt.

3. Jaren aan verzamelde elektra en leidingwerk is vervangen door compactere, modernere systemen. Het paneel met elektra zat achter de motor gemonteerd.

4. De uitbouw duurde twee dagen. Het oude motorbed is verwijderd met behulp van een Fein Multimaster en een decoupeerzaag. Daarna is schoongemaakt en geschuurd. Links de brandstoftank, waardoor de saildrive niet past. De tank is aangepast.

5. Het nieuwe bed is ingelamineerd met polyester en glasvezel. Stalen strips en ringen zijn in het motorbed gelamineerd. Daarin zijn de gaten voor de motorbevestiging voorgeboord en -getapt. Ter bescherming zijn de gaten afgeplakt tijdens het lamineren.

4

3

5

moet kosten. Anderzijds moet de motor op de schaarse nenten dát u hem gebruikt ook feilloos werken. Op een repslengte bij de basaltkeien vandaan bijvoorbeeld.

Wat is een revisie?

een revisie wordt de hele motor uit elkaar gehaald", De Wit uit. "Lagers, keerringen, klepveren en dergelijken vervangen en de hele motor wordt schoongemaakt. Sommige reparatiebedrijven halen de motor niet lkaar, maar maken een boel schoon en spuiten hem onder de noemer 'revisie'. Voor ons is dat een reparatie 'reviveren'."

en revisie blijven blok, krukas en tandwielen, maar de dynamo, de startmotor, bedrading en dashboard t, evenals het leidingwerk.

revisie kost minder dan vervanging, maar daar krijg k minder voor terug", zegt De Wit. "De motor kan dus een aantal jaren mee, maar onsterfelijk wordt hij . De tandwielen in de saildrive blijven bijvoorbeeld on oud."

Wat is vervanging?

Vervanging spreekt aardig voor zich. De Wit: "Bij hermotorisering vervangen we alles. Inclusief de saildrive, de keerkoppeling, de bekabeling, het leidingwerk en soms ook de brandstoftank. Voor de hermotorisering van de Optima 92 hebben we ook de motorfundatie vervangen. De fundatie wordt per motor op maat gemaakt en wordt door ons ter plaatse aangepast aan de vorm van de boot."

Overwegingen

Als u voor de keuze van reviseren of vervangen staat, is daar al een ander traject aan voorafgegaan. "Als we bij het jaarlijkse onderhoud constateren dat groot onderhoud, revisie of zelfs vervanging op zijn plaats is, informeren we de klant. Al naar gelang zijn of haar wensen ondernemen we actie." De eigenaar van de Dehler Optima wil nog tien jaar onbekommerd met zijn boot kunnen varen, zonder zich druk te hoeven maken over de staat van de motor. Uiteraard behoudens het jaarlijkse onderhoud en goed huisvaderschap.

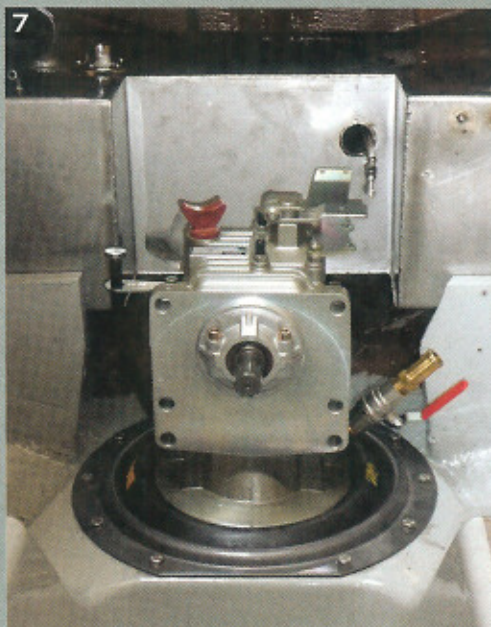
Jachthaven Loosdrecht heeft drie servicebussen in het veld.

6

6. Het motorbed is met twee lagen bilge-kwaliteit topcoat afgewerkt.

7

7. De nieuwe saildrive en keerkoppeling. De brandstoftank is aangepast ten behoeve van de grotere saildrive. Door het gat loopt de morsekabel van de keerkoppeling. De aanpassing aan de tank scheidt zes liter brandstofcapaciteit. Het alternatief – de saildrive verder naar achteren verplaatsen – zou duurder zijn geweest.

8

SCHATTING REVISIE

(excl. onvoorzien, gebaseerd op nog leverbare onderdelen, in euro's)

Kop revisie	1000
Nieuwe zuigers compl.	1000
Lagers div.	500
Pakkingsets	500
Ruil verstuivers	300
Dynamo revisie	250
Startmotor revisie	250
Arbeidsuren t.b.v. demontage en reiniging blok	2000
Totaal (excl. BTW)	5800

VERVANGING

Volvo Penta D1-20 met keerkoppeling	7820
Arbeidsuren inbouw (30 à 40 uur)	1770-2360
Totaal (excl. BTW)	9590-10.180

"Als het gaat om of revisie of vervanging bepalen wensen en het budget van de klant wat er gaat gebeuren", zegt De Wit. "Bij een klein budget kan onderhoud voldoende zijn. Is het budget groter en wil de klant langer met zijn motor kunnen varen, dan kunnen we zowel reviseren als vervangen. Voeren we een revisie uit, dan kan de motor er weer tegenaan. Een vervanging is duurder, maar het spreekt voor zich dat een nieuwe motor nog langer meegaat."

Welke motor kiezen?

Bepalende factor bij de aanschaf van een nieuwe motor is het budget, maar over andere merken wil De Wit niet oordelen. "Ik kan wel zeggen dat geen enkel ander merk zo'n groot dealernetwerk heeft als Volvo Penta. Voor die service en beschikbaarheid betaal je dus ook bij de aanschaf van een nieuwe motor. Als een klant voor een motor van twintig jaar oud op zoek is naar een bepaald onderdeel, dan kunnen we die binnen een half uur hebben gelokaliseerd. Zij het online, zij het hier in het magazijn."

Lui

Veel fabrikanten hanteren vuistregels voor de horsepower's die er nodig zijn om een bepaalde boot vooruurt. Bij zeilboten is die regel vrij eenvoudig: doorgaans wordt er per ton boot een motorvermogen van 5 pk toegevoegd. De Wit: "Meer dan de helft van alle zeilboten zijn overpowered. Laatst kwam ik in een Bavaria 39 terecht met een 150 pk-motor tegen. Mooi, maar harder dan zeven knopen. Die boot echt niet en dat haalt hij ook wel met de helft van het motorvermogen." Gaat u op stromend water of in een flinke zeegang varen, dan hebt u in veel gevallen wel degelijk extra motorvermogen nodig.

Door al dat extra motorvermogen is het waarschijnlijk dat de motor niet genoeg te doen heeft om in conditie te blijven. "Een motor is erop gebouwd om zijn hele levensduur te draaien", licht De Wit toe. "Altijd op 100 procent of juist op 40 procent draaien wordt hij niet beter. Het is belangrijk je motorvermogen aan te passen aan je vaargedrag."

9

8. De nieuwe motor wordt aan de takel neergelaten door het luik in de kulp. Pas als de motor op zijn plaats staat worden de omringende zaken vastgezet. Ook slangen en kabels worden pas op het allerlaatste moment op maat gemaakt. "Van tevoren op maat maken werkt sneller, maar niet per se netter." De motorinbouw heeft in totaal zes dagen geduurd, waarvan De Wit twee dagen gedeeltelijk werd geassisteerd. Het uitbouwen duurde twee dagen, er waren twee dagen nodig voor het infamieren van het nieuwe motorbed en het aanpassen van de brandstoftank, een dag voor installatie van de motor, leidingwerk en elektra. Daarna wordt de boel nog gewassen, wordt de boot op transport gezet, te water gelaten en vindt er een proefvaart plaats met de eigenaar. "In totaal 60 uur geoffreerd op de offerte. We zijn netjes binnen de tijd gebleven", zegt De Wit.

9. Het eindresultaat. De filters zijn zo dicht mogelijk bij de inlaat op de motor aangebracht. In plaats van de oude 25 Pk MD11C is er een nieuwe Volvo Penta D1-20 geïnstalleerd van 19 pk, die door jaren motormodernisering stukken beter scoort dan het oude exemplaar.

Verskil in kosten

Het verschil in kosten is groot. "De kosten voor de vervanging van de motor in de Optima waren ongeveer 16.000 euro. Daar zaten allerlei extra's bij, zoals nieuwe meters voor in de brandstoftank en het aanpassen van de tank aan de vorm van de nieuwe motor", vervolgt De Wit. "Het verschil tussen een nieuwe motor en een revisie is groot." (zie kostentabel).

Na demontage

Veel mensen ruilen hun oude Volvo Penta in voor een nieuwe. "Als de geschiedenis van een motor bekend is, dan kunnen we hem soms na een servicebeurt en proefdraaien zo weer verkopen zonder hem verder te hoeven bekijken. Zo was er laatst een klant met een sloep die graag harder wilde kunnen varen. De motor die in zijn boot zat hadden we er zelf ooit ingebouwd en hij was elk jaar bij ons onderhouden. Dan ken je de geschiedenis van de motor en het vaargedrag van de klant."

Oude motoren worden gedemonteerd. Nuttige onderdelen

vinden hun weg naar de stellingkasten in de kelder van Jachthaven Loosdrecht. "Hier hebben we vijfendertig jaar aan reserveonderdelen en tweedehands uitlaatbochten, waterpompen, krukassen en dergelijke liggen. Aan oude motorblokken heb je niets meer, die gaan naar de oud-ijzerhandel. En als je ergens al twintig van hebt liggen moet je ook keuzes gaan maken. De kelder is vol. Er kan niets meer bij."

De Wit laat een goed gebruikte uitlaatbocht zien. "Daar kan ik iemand nog heel blij mee maken, dan hoeft hij niet de catalogusprijs te betalen voor een nieuw onderdeel en kan hij toch weer even vooruit." ●

Volvo Penta D1-20 met saildrive.